

MICROXARXA + BIODIVERSITAT: Oasis de biodiversitat. Renaturalitzant les ciutats des de l'Escola

Proposta dirigida a centres d'Educació Secundària Obligatòria

Programa d'Escoles Sostenibles de Lleida

Projecte d'Aprenentatge i Servei, cursos 2023-2024 i 2024-2025

RESUM DE LA PROPOSTA

Descripció concisa del projecte	1
Justificació de l'interès socioambiental	2
Compromís dels centres participants	2
Qui pot participar?	2
Objectius	3
Vinculació curricular	3
Projecte en 6 fases	4
Formació per capacitar docents	5

Descripció concisa del projecte

Aquest projecte incideix en la **necessitat d'afavorir la biodiversitat i l'adaptació al canvi climàtic** amb la renaturalització de les ciutats, **ahora** que es **fomenta el vincle dels joves al seu patrimoni ecològic**. La creació dels **Oasis de biodiversitat** permet l'estudi de la biodiversitat amb el seguiment **d'ocells, artròpodes i vegetació i les seves relacions**. Les **accions de renaturalització** als Oasis de biodiversitat permeten **afavorir la biodiversitat d'espècies i els processos i interrelacions** dins de l'ecosistema en el marc de canvi climàtic. Els alumnes **adquiriran coneixements** teòric-pràctics sobre el **mètode científic** en el seguiment de la biodiversitat i la **construcció** d'elements de renaturalització urbana. Les dades recollides **generaran la base de dades dels Oasis de biodiversitat**.

Justificació de l'interès socioambiental

Aquest projecte promou la **reflexió necessitat d'afavorir la biodiversitat i l'adaptació al canvi climàtic amb la renaturalització de les ciutats**, alhora que es fomenta el vincle dels joves al seu patrimoni ecològic.

L'estat de la biodiversitat és una problemàtica global, que en l'àmbit local pateix de la reducció i fragmentació dels hàbitats naturals propers a la ciutat de Lleida, així com de la intensificació de les activitats humanes al territori.

La col·laboració dels centres és clau per contribuir a la millora d'aquests espais a través de la participació com a **agents de sensibilització** a la seva comunitat educativa i amb la instal·lació d'elements construïts que contribueixin a la **creació dels Oasis de biodiversitat**.

Per tant, aquest projecte **contribueix a transformar els patis i espais verds** de la ciutat en laboratoris d'observació i aprenentatge de la biodiversitat a l'abast de tothom. Així mateix, el projecte incorpora l'estudi dels **itineraris de Caixes Nius a Lleida**.

Compromís dels centres participants

Els centres educatius d'Educació Secundària Obligatòria participants col·laboraran amb:

- Supervisió i seguiment de la participació dels alumnes en l'execució del projecte.
- Representació en la comissió d'avaluació educativa amb la coordinadora del projecte.
- Elaboració del Pla d'actuació dins del currículum per acordar i planificar les sessions lectives.
- Realització dels elements necessaris per a l'execució del projecte com a caixes niu, menjadores d'ocells, hotel d'insectes, etc., dins de les hores de tecnologia al centre.

Qui pot participar?

Centres d'Educació Secundària Obligatòria i membres d'Escoles Sostenibles de l'Ajuntament de Lleida pels cursos 2023-2024 i 2024-2025.

Dels centres interessats es seleccionaran un mínim de 5 centres en els quals participarà **un grup classe de 1r a 3r d'ESO d'aproximadament 25 alumnes.**

Objectius

A. Objectius referits a l'aprenentatge

A1 Promoure el **pensament crític** sobre la relació dels ésser humans amb el seu entorn utilitzant el marc de la renaturalització i serveis dels ecosistemes, i concretament, analitzant l'empremta humana sobre la biodiversitat urbana i com hi podem contribuir positivament.

A2 Incentivar **el coneixement i la capacitat d'alumnes i docents** per a guanyar en autonomia i facilitar l'autonomia dels centres i progressió del projecte.

A3 **Elaboració del material** necessari per a l'execució del mètode científic dins del projecte.

A4 Aprendre a treballar en grup promovent els **valors** de compromís, responsabilitat, respecte a la natura.

B. Objectius referits al servei

B1 Creació dels **Oasis de biodiversitat** i vinculació dels **Itineraris de caixes niu** amb informació digital.

B2 **Monitoratge** de les espècies d'ocells, vegetals i d'artròpodes dins de l'espai verd delimitat.

B3 **Construcció** dels elements relacionats amb el suport i seguiment de la biodiversitat urbana (caixes nius, menjadores d'ocells, hotel d'insectes, instruments d'estudi, etc.)

Vinculació curricular

Aquest projecte d'Aprenentatge i Servei anomenat "**Oasis de biodiversitat. Renaturalitzant les ciutats des de l'escola**" vol donar suport a les competències claus que els alumnes de 1r a 3r d'ESO han d'assolir per abordar amb autonomia, resolució i pensament crític els estudis posteriors.

L'estudi de la biodiversitat urbana i la presa d'accions per afavorir-la és, sense cap mena de dubte, una situació d'aprenentatge actual i transversal, en la qual s'han de posar de manifest la interrelació entre

el medi social i el medi natural. L'aportació de solucions basades en la naturalesa i de renaturalització per afavorir la presència de biodiversitat, en aquest projecte es vehicularan a través de l'estudi dels Oasis de biodiversitat i la construcció i instal·lació de certs elements (caixes niu, hotels d'insectes, etc.). Per aquest fi, es requereix de la presa de decisions i l'execució d'accions concretes basades en els coneixements apresos durant l'execució del projecte.

El caràcter transversal del projecte contribueix a l'assoliment en els objectius d'etapa, ja que es desenvolupen competències claus de caràcter personal, social i aprenentatge a través de les matèries i competències específiques de Biologia i Geologia o d'Educació en Valors Cívics i Ètics, així com competències dins de l'àmbit de la ciutadania i digitalització, a través d'altres matèries com Tecnologia o Ciències Socials Geografia i Història. D'igual manera, destacar la vinculació d'aquest projecte a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles; ODS 13. Acció climàtica; ODS 15. Vida terrestre) a través del desenvolupament de les matèries lectives indicades.

Projecte en 6 fases

- **Fase 1: Definició i selecció dels Oasis de biodiversitat** per a cada centre educatiu participant.
- **Fase 2: Capacitació de docents** implicats amb l'objectiu de fomentar la seva implicació i l'autonomia del centre.
- **Fase 3:** Realització de dos **tallers d'aprenentatge** amb l'alumnat centrades en informar sobre **com dur a terme actuacions de seguiment i renaturalització vinculades a ocells, artròpodes i vegetació** als Oasis de Biodiversitat al centre.
- **Fase 4:** Execució del servei amb la realització de **3 tallers d'aprenentatge** per **executar accions de renaturalització i seguiment** vinculades a ocells, artròpodes i vegetació als Oasis de Biodiversitat al centre.
- **Fase 5: Comunicació, difusió i participació a la Cloenda de Secundària** per donar a conèixer les vostres actuacions.
- **Fase 6: Avaluació** global del projecte com a membres de la Comissió de Seguiment Educativa del projecte.

Formació per capacitar docents

L'objectiu de la formació serà dotar de coneixements i habilitats als docents sobre la biodiversitat, i en concret, en 5 temàtiques principals:

1. L'estat de la biodiversitat i l'adaptació al canvi climàtic a l'entorn urbà de Lleida: reptes i oportunitats;
2. Quins són els impactes principals de l'acció humana sobre la biodiversitat i com podem influenciar positivament;
3. Què significa la renaturalització dels espais urbans i les Solucions Basades en la Natura (SBD);
4. Com es realitzen el seguiment científic de la biodiversitat, i en concret, de la biodiversitat d'ocells, vegetació i artròpodes.
5. Finalment, es facilitarà els coneixements als docents per a liderar la construcció del material necessari per a l'execució del projecte com caixes niu, hotel d'insectes, etc.

Els docents participants en la formació adquiriran els coneixements bàsics per poder donar continuïtat la projecte, així com liderar noves actuacions per anar més enllà en el plantejament de les actuacions de sensibilització, seguiment i renaturalització, així com la comunicació de les actuacions al centre.